

Aprob,

Acad. Mircea Dumitru
Președintele
Comitetului Român de Istoria și Filosofia
Științei și Tehnicii

Acad. Dorel BANABIC
Președintele Diviziei de Istoria Tehnicii

Divizia de Istoria Tehnicii
CRIFST – Academia Română
Raport de bilanț
noiembrie 2024 – octombrie 2025

Până la nivelul lunii octombrie 2024, activitățile desfășurate de către Divizia de Istoria Tehnicii au fost prezentate în raportul anterior, 2023-2024.

Evenimente din perioada octombrie – decembrie 2024

11 octombrie 2024

La data de 11 octombrie 2024 Divizia de Istoria Tehnicii a participat la Adunarea Generală CRIFST¹ în care s-a prezentat activitatea în perioada 2023-2024. După prezentarea raportului de activitate CRIFST a urmat o sesiune de comunicări moderată de dl. acad. Mihail-Viorel Bădescu, ocazie cu care au fost susținute două prezentări privind istoria tehnicii românești.

- a) Dl. mr. conf. univ. dr. ing. Tiberiu Giurgiu a făcut prezentarea lucrării întocmite de Gl. bg. prof. univ. dr. ing. Ghiță Bârsan, rector comandant al Academiei Forțelor Terestre “Nicolae Bălcescu” Sibiu: *Evoluția tehnicii militare. De la strategiile antichității la inovațiile prezentului.*
- b) Dl. dr. ing. Octavian Buiu, Director științific al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microtehnologie, a făcut prezentarea lucrării întocmite de dr. Ing. Ioan Vasile Buiu (membru DIT): *Noi informații privind primul automobil construit de un român – Automobilul Văsescu.*

21 octombrie 2024

Într-o cooperare cu Asociația “Suntem România!” – Muzeul Industriei în Spațiul Românesc (Ploiești), membri ai Diviziei de Istoria Tehnicii, alături de alți membri CRIFST, au participat la Sesiunea organizată în spațiile Universității de Petrol și Gaze din Ploiești.² Cu această ocazie s-a prezentat și Expoziția “Fabricat în România”, cuprinzând colecții ale membrilor asociației, de obiecte realizate în perioada anilor 1950-1990.

¹ <https://www.radioamator.ro/articole/view.php?id=1369>

² <https://www.crifst.ro/din-istoria-industiilor-in-spatiul-romanesc/>

Doamna Daniela Dandeu, membră DIT, drd. în istoria științelor nucleare la Centrul pentru Istoria Științei, Tehnologiei și Medicinii de la Universitatea din Manchester, Marea Britanie, a prezentat lucrarea **"Ștefania Mărăcineanu și ploile artificiale; despre începuturile istorice ale unei industrii care nu a fost să fie în România"**. Subiecte abordate de ceilalți participanți la eveniment au acoperit domenii precum: industria aviatică, industria petrolieră, industria navală militară, infrastructura CFR și industria producătoare de alcool.

17-18 octombrie 2024

La Universitatea Hyperion din București are loc evenimentul **East-West Dialogue 4th Edition (2024). Egypt-Europe/Egypt-Romania, Millenia of Contacts and Shared Knowledge The Dialogue of Sciences**.

Ancuța Manea (DIT, Administrația Națională de Meteorologie), Adriana Vâlcu (DIT, RENAR), Elena Aurelia Țone (DIS, Administrația Națională de Meteorologie) și Florinela Georgescu (DIT, Administrația Națională de Meteorologie) prezintă lucrarea **The history of Meteorology and of Time Measurement in Ancient Egypt**.

Sesiunile din Planul de activități pe anul 2025

La cumpăna dintre ani, Divizia de Istoria Tehnicii a pierdut un număr de 3 membri:

- Prof. dr. ing. Mircea Ignat (noiembrie 2024) – un perseverent îndrumător al elevilor cu capacități ingineresti deosebite, beneficiar a numeroase premii naționale și internaționale din domeniul inventicii;
- Prof. univ. dr. ing. Mihalcea Adrian (martie 2025) – permanent aplecat asupra aspectelor de istoria tehnicii și gândirii filosofice;
- Prof. univ. dr. ing. Petrescu Florian Ion (aprilie 2025) – urmaș al primului inginer radio specializat la Paris, un pasionat al domeniului de istoria tehnicii, cu lucrări publicate la edituri în USA.

În prima lună a acestui an a fost publicat pe pagina CRIFST *Programul activităților pe anul 2025*.³ În conformitate cu acesta s-a desfășurat și activitatea Diviziei de Istoria Tehnicii. Comparativ cu anii anteriori, contribuția membrilor Secției de Științe Tehnice a fost deosebită. Un mare număr de sesiuni au intrat în responsabilitatea acestora.

12 martie 2025

Sub conducerea prof. univ. dr. ing. Florin Teodor Tănăsescu – membru de onoare al Academiei Române (Secția de Științe Tehnice) și a prof. univ. as. dr. ing. Euring DHC Mihai Mihăiță, Președinte AGIR, ambii membri ai Diviziei de Istoria Tehnicii, a fost organizată o sesiune dedicată celor **250 de ani de la nașterea lui André-Marie Ampère și 160 de ani de la nașterea lui Dragomir Hurmuzescu**.⁴ La această sesiune au mai participat cs. dr. ing. Valentin Maier de la Muzeul Universității București și prof. dr. ing. Cristina Cîrtoaje - Director al Departamentului de fizică al Facultății de științe aplicate, Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București. Ambii s-au aplecat cu atenție asupra contribuțiilor pe care le-a avut Dragomir Hurmuzescu în dezvoltarea școlii și a științelor tehnice românești.

Cu această ocazie a fost făcută o prezentare sumară de **carte pentru copii** – un proiect interesant, de mare succes, al Editurii Corint Junior, azi aflat deja la a 4-a apariție.

³ https://www.crifst.ro/wp-content/uploads/2025/06/2025_CRIFST-17ian-Program-activitate-240120.pdf

⁴ <https://www.crifst.ro/250-de-ani-de-la-nasterea-lui-andre-marie-ampere-160-de-ani-de-la-nasterea-lui-dragomir-hurmuzescu/>

18 martie 2025

Sub conducerea prof. Tudor Sireteanu, membru corespondent al Academiei Române (Secția de Științe Tehnice) și Președinte al Comisiei de Acustică, a fost organizată o sesiune dedicată comemorării a **50 de ani de la decesul acad. Eugen Bădăraș (1887-1975)** și prezentării **istoriei Acusticii tehnice în România**.⁵ La sesiune au participat specialiști cu renume în domeniul acusticii:

- Prof. dr. ing. Mariana Stan, din cadrul Comisiei de Acustică a Academiei Române (**Acustica arhitecturală**);
- Dr. ing. Marta Cristina Zaharia, șefa Laboratorului de Acustica construcțiilor și Secția Cercetare, Dezvoltare, Inovare Construcții, Sucursala INCERC București a Institutului Național de Cercetare Dezvoltare URBAN-INCERC (**Cercetări științifice desfășurate de-a lungul anilor în Laboratorul Acustica construcțiilor din Sucursala INCERC București a INCERC URBAN-INCERC**);
- Dr. ing. Luminița Drăgășanu, Centrul de Cercetări și Experimentări în Domeniul Acusticii și Vibrațiilor, Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Turbomotoare COMOTI (**Centrul de Cercetări și Experimentări în Domeniul Acusticii și Vibrațiilor – ACUVIB și contribuțiile acestuia în dezvoltarea domeniului aero-acusticii**).

Desfășurată la sediul Institutului de Mecanica Solidelor a Academiei Române, sesiunea s-a bucurat de un real interes din partea specialiștilor.

29 aprilie 2025

Aula Academiei Române a găzduit sesiunea dedicată împlinirii a **100 de ani de la nașterea academicianului Alexandru Timotin**,⁶ specialist de renume în domeniul electrotehnicii. Organizat de către Divizia de Istoria Tehnicii în cooperare cu Asociația Memorie și Speranță, evenimentul a fost prezidat de către acad. Ioan Dumitrache, Secretar General al Academiei Române. La eveniment a participat, cu o sumară prezentare, dr. mat. Dan Grigore Timotin, membru corespondent al Academiei Române, fiul celui comemorat.

Prezentări au fost susținute de către Olimpia Coroamă, Președinta Asociația "Memorie și Speranță" (**"Familie, poezie, muzică și prieteni" – o altă imagine a lui Alexandru Duce Timotin**) și numeroși specialiști, foști colegi ai celui comemorat:

- Prof. univ. dr. ing. Florin Teodor Tănăsescu - Membru de onoare al Academiei Române (**Alexandru Timotin și terminologia electrotehnică**);
- Prof. univ. dr. ing. Daniel Ioan (**Alexandru Timotin un geniu al științei**);
- Prof. univ. dr. ing. Nicolae Vasile (**Alexandru Timotin, un mentor de modernism în educația și cercetarea electrotehnică**).

Cu această ocazie a fost prezentat manuscrisul unei culegeri întocmite de ing. Dănuț Șerban, cu articole publicate de Alexandru Timotin de-a lungul anilor în diverse reviste de specialitate.

20 mai 2025

În Aula Academiei Române, Secția de Științe Tehnice a organizat împreună cu Academia de Științe Tehnice din România și Asociația Generală a Inginerilor din România, sesiunea **Independența și securitatea energetică a României**.⁷ Mesajul Academiei Române a fost transmis de către dl. Secretar General, Acad. Ioan Dumitrache.

Cu ocazia acestui eveniment au fost lansate și cele două volume ale lucrării **Istoria energiei românești, Electrificarea României**. Au luat cuvântul Acad. Viorel Bădescu – membru al Secției de Științe Tehnice a Academiei Române, și Prof. Victor Vaida – autorul cărții. De asemenea, a fost distribuit participanților și un volum cuprinzând prezentările făcute în partea a doua a evenimentului, astfel:

⁵ <https://www.crifst.ro/eugen-badarau-1887-1975-si-acustica-tehnica-in-romania/>

⁶ <https://www.crifst.ro/scoala-romaneasca-de-electrotehnica-100-de-ani-de-la-nasterea-academicianului-alexandru-timotin/>

⁷ <https://www.crifst.ro/independenta-si-securitatea-energetica-a-romaniei/>

- Prof. Victor Vaida, Președinte SIER, Membru de onoare al ASTR (***Independența și securitatea energetică a României***);
- Acad. Nicolae Anastasiu, Dr. Doru Morariu, Dr. Alexandru Pătruți, Dr. Filip Cârlea de la Comisia de Resurse Naturale pentru Tranziția Energetică (CRNTE) (***Resursele naturale – catalizatorul tranziției energetice din România***);
- Ing. Virgiliu Ivan, Ing. Marian Cernat de la Dispecerul Energetic Național (***Siguranța în funcționare a Sistemului Energetic Național***);
- Prof. Nicolae Golovanov, Facultatea de Energetică UNST POLITEHNICA București și membru ASTR (***Contribuția școlii energetice la dezvoltarea sistemului energetic românesc***);
- Dr. Gavril Baican, Ministerul Industriilor, Regia Lignitului Tg. Jiu (***Aportul cărbunelui indigen la independența energetică a României***);
- Dr. Ioan Foidaș, Director tehnic ROMGAZ Mediaș (***Rezervele de gaze din România. Contribuția gazului metan la dezvoltarea energiei românești***);
- Dr. Teodor Chirică, CNE Cernavodă (***CNE Cernavodă. Prezent și Viitor***);
- Dr. Fanică Vatră, Secretar General SIER (***Dezvoltarea centralelor eoliene și fotovoltaice racordate la Sistemul Energetic Național***).

17 iunie 2025

În Aula Academiei Române, Secția de Științe Tehnice a organizat, împreună cu Academia de Științe Tehnice din România (ASTR), sesiunea de ***comemorare a 100 de ani de la moartea lui Anghel Saligny***.⁸

Având ca moderator pe Acad. dr. ing. prof. em. Dan Dubină, Membru al Secției de Științe Tehnice, Președinte al Filialei Timișoara a Academiei Române, evenimentul s-a bucurat de o înaltă reprezentare:

- Acad. Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române, a prezentat cuvântul de deschidere;
- Acad. Mircea Dumitru, Vicepreședinte al Academiei Române, Președintele Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) (***Anghel Saligny - Academicianul***);
- Prof. univ. dr. ing. Nicolae Noica, Membru de Onoare al Academiei Române și Directorul General al Bibliotecii Academiei Române (***Acad. Ioan Bianu, Director al Bibliotecii Academiei Române (1884-1935), despre Anghel Saligny***);
- Prof. univ. em. dr. ing. Valeriu V. Jinescu, Președintele ASTR (***Anghel Saligny – Inginerul***);
- Prof. univ. dr. ing. Radu Văcăreanu, Rectorul UTCB (***Anghel Saligny - Profesorul***).

În partea a doua a sesiunii au făcut prezentări Prof. em. dr. ing. Dan M. Frangopol - Membru de onoare al Academiei Române, Dr. ing. Victor Popa - Președinte al Secției de Construcții și Urbanism din cadrul ASTR, și Conf. dr. ing. Edward Petzek, Director General al SSF România.

În paralel cu sesiunea, alături de Aula Academiei, Biblioteca Academiei Române a organizat o expoziție de fotografii ale diverselor momente din procesul de construcție a Podului de la Cernavodă.

Păstrând o tradiție inițiată în 2024, Divizia de Istoria Tehnicii a depus o coroană de flori la mormântul lui Anghel Saligny din Cimitirul Sf. Vineri (București).

1 septembrie 2025

În Aula Academiei Române, Gral. lt. dr. ing. Dumitru-Dorin Prunariu, membru de onoare al Academiei Române (Secția de Științe Tehnice) a condus sesiunea de ***comemorare a 75 de ani de la de la trecerea în eternitate a inventatorului Traian Vuia (1872-1950)***. Evenimentul a fost deschis de Acad. Nicolae Zamfir, vicepreședinte al Academiei Române.

La această sesiune au fost făcute următoarele prezentări:

⁸ <https://www.crifst.ro/simpozion-omagial-anghel-saligny-100-de-ani-de-la-moarte/>

1. Traian Vuia-Inventatorul

Acad. Dorel Banabic, Președintele Secției de Științe Tehnice a Academiei Române

2. Realizări tehnice care au la bază concepte și invenții ale lui Traian Vuia

Ing. Dan Antoniu, Membru al Diviziei de Istoria Tehnicii, CRIFST - Academia Română

3. Traian Vuia (1872-1950) – pionier al aviației, precursor al zborului cu motor

Gl. fl. aer. Ioan Mischie, Statul Major al Forțelor Aeriene

4. Punctul Muzeal “Traian Vuia” de la înființare până în prezent

Dr. Zoran Markov, Muzeul Banatului – Timișoara

5. Traian Vuia și gândirea lui politică

Ambasador Radu Homescu, Membru Divizia de Istoria Științei – CRIFST

6. De la Vuia la Cosmos: Zborul ca destin al românilor

Gl. lt. (ret) dr. ing. Dumitru Dorin Prunariu, Membru de onoare al Academiei Române

Sesiunea a fost completată de o expoziție **Traian Vuia – concepte și invenții** organizată de Biblioteca Academiei Române cu documente din **Arhiva Traian Vuia**, precum și o altă expoziție - **Traian Vuia în filatelie și numismatică**, cuprinzând produse expoziționale din colecția ing. Alexandru Bartoc, Fundația Culturală Bartoc.

Complementar, pe domeniul aviației, au fost stabilite relații de colaborare cu Statul Major al Forțelor Aeriene în vederea implicării membrilor DIT-CRIFST în activitate de sprijin a Muzeului Național al Aviației Române. O implicare determinantă au avut dl. gral lt. Dumitru-Dorin Prunariu, dl. Alexandru Bartoc, dl. gral Ștefan Dănilă. De asemenea, dl. Alexandru Bartoc s-a implicat îndeaproape în proiectul de reabilitare a Casei Memoriale Coandă.

10 septembrie 2025

În Aula Academiei Române, dl. Nicolae Noica, Director general al Bibliotecii Academiei Române, membru de onoare al Academiei Române, și membru al Diviziei de Istoria Tehnicii, a organizat, alături de reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție și de directorul editorial al Editurii Vremea, o nouă lansare de carte din seria cu care ne-a obișnuit – clădiri din patrimoniul românesc: **Palatul de Justiție și sediile Înaltei Curți de Casație și Justiție – 130 de ani**.

Seria de cuvântări a fost deschisă de acad. Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române.

Participanților li s-a oferit câte un exemplar al lucrării.

18 septembrie 2025

În spațiile de la Casa Oamenilor de Știință se vor purta discuții pe marginea Dării de Seamă a Diviziei de Istoria Tehnicii. La această Adunare Generală va participa acad. Mihail-Viorel Bădescu, prim-vicepreședinte CRIFST.

Ulterior se va organiza Sesiunea științifică anuală a Diviziei de Istoria Tehnicii, în cadrul căreia vor fi susținute un număr de prezentări ale membrilor săi.

2 octombrie 2025

În perspectiva organizării sesiunii dedicate lui **Petrache Poenaru la 150 de ani de la trecerea în eternitate**, în Amfiteatrul Bibliotecii Academiei Române, sunt planificate următoarele expuneri:

Cuvânt de deschidere:

Acad. Ioan Dumitrache, Secretar General al Academiei Române

1. Petrache Poenaru si Eforia Școalelor Naționale

Dr. ing. Nicolae Rotar, membru al Diviziei de Istoria Științei CRIFST-DIS

2. Stiloul românesc, de la invenția lui Petrache Poenaru la producția industrială din anii 1950 – 1990

ing. Petre Crăciun, Uniunea Scriitorilor din România

3. ***Petrache Poenaru, deschizător de drum în matematica românească***
Prof. dr. Eufrosina Otlăcan, membră a Diviziei de Istoria Științei CRIFST-DIS
4. ***Pionieri ai măsurătorilor meteorologice pe teritoriul României – Petrache Poenaru***
Drd. Elena-Aurelia Țene, Dr. Ancuța Manea, Dr. Florinela Georgescu, membre ale Diviziei de Istoria Tehnicii CRIFST-DIT, Administrația Națională de Meteorologie
5. ***Petrache Poenaru și introducerea sistemului metric zecimal în țările române***
Acad. Viorel Bădescu, Secția de Științe Tehnice a Academiei Române
6. ***Mărturii privind activitatea academică și de pionierat a lui Petrache Poenaru***
ing. Dănuț Șerban, membru al Diviziei de Istoria Tehnicii CRIFST-DIT

Activități ale membrilor DIT desfășurate în coordonare proprie

După cum ne-am obișnuit, membrii titulari, asociați și colaboratori ai Diviziei de Istoria Tehnicii se implică, fiecare în parte, și în alte activități de promovare. Astfel:

12-22 noiembrie 2024, și 4-8 decembrie 2024

La Timișoara, pe parcursul a 10 zile, dl. prof. dr. Caius Lăzărescu, membru DIT, a organizat ***expoziția "Evoluția mijloacelor de transport și transmitere a mesajelor"***,⁹ cu colaborarea Filialei Timișoara a Academiei Române și Filialei CRIFST Timișoara, cu sprijinul deosebit al Consiliului Județean Timiș, al Universității de Vest "Vasile Goldiș" din Arad, al Poștei Române și al Colegiului Tehnic "Emanuil Ungureanu" din Timișoara. Cu această ocazie, Poșta Română a tipărit 1000 de cărți poștale dedicate evenimentului, cu distribuie preplătită în țară și străinătate. Pe parcursul celor 10 zile au pășit pragul expoziției sute de oaspeți, foarte mulți copii sau elevi, dar și numeroși adulți curioși de istoria poștei. Evenimentul a fost preluat de numeroase posturi de radio și televiziune, locale și naționale, respectiv pagini de media.

La vernisajul expoziției au luat cuvântul dl. acad. Dan Dubină, dna. prof. univ. dr. habil. Coralia Adina Cotoraci - rectorul Universității de Vest "Vasile Goldiș" din Arad, dl. Valentin Ștefan - Directorul Companiei Naționale "Poșta Română", dl. Alfred Robert Simonis - Președintele Consiliului Județean Timiș, Prof. Mioc Adina Daniela - Director al Colegiului tehnic "Emanuil Ungureanu" din Timișoara, precum și oaspeți sosiți din Statele Unite - Dr. Simona Ionescu, ce a înmănat un tablou având ca autor un specialist român al Poștei Timișorene, stabilit în SUA.

O primă astfel de expoziție, care a beneficiat de un puternic ecou, a avut loc în urmă cu 5 ani.^{10,11,12,13}

După o pauză de o săptămână, expoziția și-a redeschis porțile în spațiile puse la dispoziție de Universitatea "Vasile Goldiș" din Arad.¹⁴ De această dată, expoziția a fost completată cu o vitrină de carte tematică. Și aici expoziția s-a bucurat de public tânăr – studenți, elevi și chiar copii.

12 noiembrie 2024

Acad. **Dorel Banabic**, Președinte al Diviziei de Istoria Tehnicii, a primit ***Premiul pentru promovarea internațională a contribuțiilor românești în știință, tehnologie și inovație*** în cadrul

⁹ <https://www.crifst.ro/istoria-tehnologiei-de-transport-transmitere-si-prelucrare-a-trimiterilor-postale/>

¹⁰ <https://adevarul.ro/stiri-locale/timisoara/foto-impresionanta-colectie-a-unui-om-care-a-1980065.html>

¹¹ <https://www.pressalert.ro/2019/11/doctor-posta-ce-reusit-sa-faca-un-timisorean-din-pasiunea-sa-pentru-istoria-serviciilor-de-posta-si-de-telecomunicatii/>

¹² <https://www.opiniatimisoarei.ro/diligente-calareti-trenuri-avioane-zeppelin-telegraf-porumbei-calatori-povestile-postei-si-evolutia-ei-de-a-lungul-anilor-intr-o-expozitie-fascinanta-in-bastionul-theresia-din-timisoara-foto/30/10/2019>

¹³ <https://realitateadetimis.net/istoria-postei-intr-o-expozitie-de-exceptie-in-bastionul-theresia-de-la-timisoara-foto/>

¹⁴ <https://www.crifst.ro/istoria-tehnologiei-de-transport-transmitere-si-prelucrare-a-trimiterilor-postale-arad/>

cele de-a **XI-a ediții a Galei Premiilor Constantin Brâncoveanu** organizată de Fundația Alexandrion.¹⁵

24 noiembrie 2024

Dl. G-ral lt. dr. ing. **Dumitru-Dorin Prunariu** a fost invitat de MINA Cluj (Musseum of Immersive New Art) să facă o prezentare despre experiența sa în spațiul cosmic și misiunea Soiuz-40 din cadrul Programului spațial "Intercosmos".¹⁶

27 noiembrie 2024

Dl. Francisc Visky, membru DIT și președinte al *Asociației Pro Radio Antic* de la Arad, a participat la "Săptămâna Cărții" organizată de Universitatea "Vasile Goldiș" din Arad, unde și-a lansat volumul "**Ochiul Magic. O istorie a radioului, radiofoniei și radioamatorismului**", publicat la Editura Universității "Vasile Goldiș" din Arad. Cu această ocazie a organizat și o expoziție de aparate radio.¹⁷

18 ianuarie 2025excep

Dl. Francisc Visky, membru DIT, publică pe site-ul radioamator.ro, dedicat radioamatorilor, articolul "**QSL-uri celebre**". Acest articol este ocazionat de faptul că, la data de 17 aprilie 1925 s-a ținut la Paris prima conferință IARU-Uniunea Internațională a Radioamatorilor, unde a fost adoptat pentru România prefixul BR, primul radioamator care a folosit acest prefix fiind Paul Popescu-Mălăiești din Craiova, unul dintre primii radioamatori români care a început emisiunile amatoricești. Până la el nu emis nimeni din câte spune chiar radioamatorul în paginile revistei "Radio Român".¹⁸

5 martie 2025

Dl. Dan Antoniu, membru DIT, împreună cu Horia Stoica, au lansat în spațiul public al Muzeului Municipiului București (Muzeul Sutzu) volumul "**Aviatori români cu sânge albastru**". La eveniment a participat public interesat care a avut ocazia să primească autografe de la autori.¹⁹

Reprezentanți ai celor ce au fost subiect ai povestirilor autorilor, care au luat cuvântul la eveniment, au fost inginerul **Constantin (Dinu) Cantacuzino**, descendent al domnitorului Țării Românești, Șerban Principe Cantacuzino (1878-1950), și arhitect **Alexandra Chiliman Juvara**, rudă de sânge cu Principele George Valentin Bibescu. Ulterior, lansarea volumului a avut și alte ecouri.²⁰

6 martie 2025

În seria de **Conferințe "Aula Magna"** organizate de Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, dl. G-ral lt. dr. ing. **Dumitru-Dorin Prunariu**, membru DIT-CRIFST a susținut conferința cu titlul "**Provocările medicale ale zborurilor cosmice pilotate. Experiențe proprii**".²¹

¹⁵ <https://www.revistafermierului.ro/din-revista/eveniment/item/6376-gala-premiilor-constantin-brancoveanu-2024-editia-cu-numarul-11.html>

¹⁶ <https://zilesinopti.ro/2024/11/23/mina-cluj-dumitru-prunariu/>

¹⁷ <https://www.crifst.ro/lansare-de-carte-ochiul-magic/>

¹⁸ <https://www.radioamator.ro/articole/view.php?id=1369>

¹⁹ <https://www.crifst.ro/lansare-de-carte-aviatori-romani-cu-sange-albastru-dan-antoniu-horia-stoica/>

²⁰ <https://www.romaniaregala.ro/jurnal/ora-regelui-editie-in-premiera-88/>

²¹ <https://umfcluj.ro/universitate/noutati/conferintele-aula-magna-invitat-dumitru-prunariu-6-martie-2025/>

29 martie 2025

Cu ocazia Salonului de carte Bookfest Timișoara, ediția a XII-a (27–30 martie 2025), Dl. Francisc Visky, și-a prezentat volumul *”Ochiul Magic. O istorie a radioului, radiofoniei și radioamatorismului”*, publicat (2024) la Editura Universității ”Vasile Goldiș” din Arad.²²

30 aprilie 2025

Cu ocazia Simpozionului AGIR, ediția a XIX-a, cu titlul ”Progresul tehnologic - Rezultat al cercetării”, dr. ing. **George Croitoru** a susținut lucrarea *”Un eveniment de excepție din istoria cercetării științifice românești în domeniul betonului precomprimat”*²³ referitor la Simpozionul FIP (Fédération Internationale de la Précontrainte), desfășurat în 1980 la București. Lucrarea a fost introdusă²⁴ în Buletinul A.G.I.R., Editura AGIR București, 2025, ISSN L 1224-7928, ISSN (online) 2247-3548, aflat în curs de publicare.

9-11 mai 2025

Ing. istoric **Aurel Tudorache**, directorul Muzeului Politehnicii bucureștene și membru DIT, a coordonat participarea muzeului, cu un stand, la cea de a 3-a ediție a evenimentului *SPACE FEST* organizat de Universitatea Politehnica în spațiile din Complexul Regie.²⁵

14 mai ... 29 mai 2025

Despre cosmonautul român **Dumitru-Dorin Prunariu**, Revista ”Știință&Tehnică” publică un amplu material: *Dumitru-Dorin Prunariu, singurul cosmonaut român*.²⁶ Autorul, Alexandru Mironov, rememorează o întreagă suită de evenimente legate de momentul la care a avut loc ieșirea în spațiu a cosmonautului român (14 mai 1981). Aceleași momente sunt rememorate și de *descoperă.ro*²⁷ sau de *Radio România Cultural* în emisiunea *Știința 360* realizată de Corina Negrea (31 martie 2025)²⁸.

19-21 mai 2025

Dr. ing. **George Croitoru** a participat la *Conferința națională cu participare internațională*²⁹ a Asociației Inginerilor Constructori Proiectanți de Structuri din România (AICPS), desfășurată la Cluj-Napoca, unde a susținut prezentarea *”Un exemplu de urmat. Un eveniment științific major organizat în urmă cu 45 de ani”*.^{30,31}

24 mai 2025

Dl. G-ral lt. dr. ing. **Dumitru-Dorin Prunariu** a fost unul dintre principalii organizatori ai tradiționalului eveniment *ASTROFEST*,^{32,33} prezentând cucerirea spațiului cosmic – tipurile de

²² <https://bookfest.ro/bookfest-timisoara-2025-events>

²³ https://www.agir.ro/univers-ingineresc/numar-9-2025/a-xix-a-editie-a-simpozionului-stiintific-%E2%80%9Eprogresul-tehnologic---rezultat-al-cercetarii%E2%80%9C_8737.html

²⁴ <https://www.agir.ro/buletine/3391.pdf>

²⁵ <https://events.upb.ro/event/spacefest/>

²⁶ <https://stiintasitehnica.com/dumitru-dorin-prunariu-singurul-cosmonaut-roman/>

²⁷ <https://www.descopera.ro/istorie/14242993-in-urma-cu-44-de-ani-romanul-dumitru-prunariu-ajungea-in-spatiu>

²⁸ <https://www.radioromaniacultural.ro/sectiuni-articole/stiinta/dumitru-dorin-prunariu-explorarea-facuta-de-om-implica-un-alt-nivel-de-constientizare-a-rolului-nostru-in-univers-curiozitatea-si-dorinta-de-cunoastere-sunt-esentiale-pentru-progres-id48248.html>

²⁹ <https://www.proidea.ro/evenimente-profesionale-2/aicps33-conferinta-care-redefineste-viitorul-ingineriei-structurale-24401.shtml>

³⁰ https://33.aicps.ro/wp-content/uploads/2025/05/20-21.05-Program-conferinta-AICPS-2025_lung.pdf

³¹ <https://33.aicps.ro/>

³² <https://stiintasitehnica.com/vin-robotii-umanoizi-la-astrofest-2025-24-mai-parcul-crangasi-bucuresti/>

³³ <https://agerpres.ro/educatie-stiinta/2025/05/23/astrofest-festival-de-stiinta-astronomie-si-explorare-spatiala-in-parcul-crangasi--1452358>

rachete, caracteristici, rezultate. Evenimentul a fost organizat de **revista Știință&Tehnică și Asociația SCIENCE&TECHNOLOGY**, sub egida **Academiei Române**, cu sprijinul **Primăriei Sectorului 6** și susținut de **Ministerul Apărării și Autoritatea Națională pentru Cercetare**.

28 mai 2025

Dl. Andrei Vasilescu, membru DIT-CRIFST și totodată membru al "**Seminarului de Istoria Mecanicii**" din cadrul UTCB, a organizat o sesiune dedicată lui **Anghel Saligny, la comemorarea a 100 de ani de la moartea sa**. La această manifestare a conferențiat dr. ing. Victor S. Popa, Președintele Secției "Construcții și Urbanism" din Academia de Științe Tehnice din România.³⁴

12 mai, 15 mai, 29 mai, 5 iunie 2025

Radio France International (RFI) a realizat o serie de interviuri cu cosmonautul român **Dumitru-Dorin Prunariu** prezentate publicului pe rețelele de socializare.^{35,36,37,38}

12 iunie 2025

În cadrul unei ceremonii desfășurate în Sala Unirii a Universității "1 Decembrie 1918" din Alba Iulia, Consiliul local din Alba Iulia i-a înmănat d-lui G-ral lt. dr. ing. **Dumitru-Dorin Prunariu**, titlul de **Cetățean de onoare al Municipiului Alba Iulia**.^{39,40}

19 iunie 2025

În cadrul evenimentului științific "Anghel Saligny și fundamentele ingineriei civile în România",⁴¹ desfășurat la Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați sub umbrela AGIR, dr. ing. **George Croitoru** a susținut prelegerea "**Silozurile de cereale proiectate și construite de inginerul Anghel Saligny la Brăila și Galați. Aspecte istorice, concepție de ansamblu și elemente de inovație tehnică**".

7 septembrie 2025

Cosmonautul român **Dumitru-Dorin Prunariu** a participat la evenimentul ASTROSHOW de la Galați.⁴²

18 septembrie 2025

În cadrul Conferinței „Zilele Academice ale Academiei de Științe Tehnice din România”, ediția a XX-a, organizată la Universitatea Dunărea de Jos din Galați,⁴³ dr. ing. **George Croitoru** a

³⁴ <https://www.crifst.ro/aspecte-din-istoria-mecanicii/>

³⁵ <https://www.facebook.com/RFI.Romania.FM/videos/3965409230380015/>

³⁶ <https://www.facebook.com/reel/1133224455273810>

³⁷ <https://www.facebook.com/RFI.Romania.FM/videos/692585853358321/>

³⁸ <https://www.facebook.com/RFI.Romania.FM/videos/608037532326733/>

³⁹ <https://agerpres.ro/educatie-stiinta/2025/06/12/prunariu-omenirea-se-afla-la-inceputul-unei-noi-ere-viata-moderna-depinde-de-spatiul-cosmic--1458907>

⁴⁰ <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/dumitru-prunariu-primul-roman-in-spatiu-despre-explorarea-spatiului-viata-moderna-depinde-de-cosmos.html>

⁴¹ <https://www.ugal.ro/anunturi/stiri-si-evenimente/15057-anghel-saligny-si-fundamentele-ingineriei-civile-in-romania-un-eveniment-care-omagiaza-activitatea-reputatului-inginer-roman>

⁴² <https://www.shoppingcitygalati.ro/evenimente/astroshow-cu-dumitru-prunariu-and-catalin-beldea>

⁴³ <https://astr.ro/conferinta-zilele-astr/>

susținut prelegerea ”125 de ani de la nașterea Profesorului Dorin Pavel, personalitate tehnică de referință a hidroenergeticii românești”^{44,45}.

19 septembrie 2025

Urmare îndelungatei activități profesionale, dl. prof. Mihai Mihăiță a primit titlul de DHC al Universității din Galați.^{46,47} La festivitatea de acordare au participat și membri ai Diviziei de Istoria Tehnicii, susținând diverse lucrări în cadrul Zilelor ASTR.

Datorită poziției pe care o ocupă, de Președinte al Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR), dl. **prof. dr. ing. Mihai Mihăiță**, membru al Diviziei de Istoria Tehnicii, are oportunitatea de a sprijini intens activitatea de promovare a istoriei tehnicii prin activitățile desfășurate sub conducerea sa: publicarea unor volume de istoria tehnicii la Editura AGIR, acordarea de Premii și Diplome AGIR cu ocazia Zilei Inginerului Român.

Participare la activitatea în plan internațional

Renumele de care se bucură dl. **G-ral lt. (ret) dr. ing. Dumitru-Dorin Prunariu** poate fi pus în evidență și prin ecoul din media la evenimente internaționale precum **Asteroid Day** (27-28 iunie 2025).⁴⁸

La Conferința British Society for the History of Science, cea mai importantă adunare pentru istoria științelor din Marea Britanie – 9 iulie 2025, drd. **Daniela Dandea** a susținut prezentarea: **Let it Rain: on the Complex Relationship between Scientist and Scientific Institution in the Case of 20th Century Romanian Pluviculture Experiments**. Prezentarea a dezvoltat relația dintre omul de știință Ștefania Mărăcineanu și Institutul de Meteorologie al României când a fost vorba despre experimentele de ploaie artificială pe bază de săruri de uraniu ale Ștefaniei Mărăcineanu.⁴⁹

La a 5-a Conferință Internațională **PROHITECH – Protection of Historical Constructions, University of Naples „Federico II”**, desfășurată la Napoli, Italia, în perioada 26-28 martie 2025,⁵⁰ **dr. ing. George Croitoru** a prezentat lucrarea **The Clock Tower, Symbol of the City of Giurgiu - 90 years Since the First Major Restoration**. Lucrarea a fost publicată în Proceedings of the “5th International Conference Protection of Historical Constructions” **PROHITECH 2025**,⁵¹ Napoli, Italy, Volume 2, Edited by Federico M. Mazzolani et al. (Eds.), Lecture Notes in Civil Engineering, volume 595, Springer Nature Switzerland AG, 2025, pp. 126-134.

De asemenea, tot dumnealui, a participat la A 11-a Conferință anuală a Societății de Istoria Construcțiilor⁵² (*Eleventh Annual The Construction History Society Conference*),⁵³ desfășurată în perioada 26-28 septembrie 2025 la Queens College, Cambridge University, în Cambridge, Marea

⁴⁴ <https://www.ugal.ro/anunturi/stiri-si-evenimente/15354-incepe-a-xx-a-editie-a-conferintei-internationale-zilele-astr-energia-si-materia-in-industria-moderna>

⁴⁵ <https://astr.ro/wp-content/uploads/2025/09/Program-ASTR-2025-Galati-09.09.2025.pdf>

⁴⁶ <https://www.ugal.ro/informatii/informatii-publice/hotarari/hotarari-senat/113-hotarari-senat-2025/15322-hotararea-senatului-universitar-nr-222-din-9-septembrie-2025>

⁴⁷ <https://www.ugal.ro/anunturi/stiri-si-evenimente/15373-titlu-de-doctor-honoris-causa-pentru-domnul-profesor-mihai-mihaita>

⁴⁸ <https://asteroidday.org/events-in-luxembourg/>

⁴⁹ <https://conference.bsbs.org.uk/programme/#3e>

⁵⁰ <https://strega.unina.it/event/prohitech-2025/>

⁵¹ <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-87312-6>

⁵² <https://www.constructionhistory.co.uk/>

⁵³ <https://onlinesales.admin.cam.ac.uk/conferences-and-events/faculty-of-architecture/construction-history-society-conference/eleventh-annual-conference-of-the-construction-history-society-september-2025>

Britanie, unde a prezentat lucrarea *The King Carol I Railway Bridge over the Danube from Cernavoda, Romania: 130 years Since Construction*.

Sărbătorirea membrilor Diviziei de Istoria Tehnicii

În acest an un număr de 3 membri ai Diviziei de Istoria Tehnicii, au primit Diplome aniversare în cadru festiv:

- **Prof. dr. fiz. Radu Chișleag**, participant la dezvoltarea primului laser românesc, la împlinirea vârstei de 85 de ani;
- **Ing. Radu-Dan Antoniu**, autor a numeroase volume de istoria aviației, la împlinirea vârstei de 80 de ani;
- **Prof. univ. asoc. dr. ing. DHC Mihai Mihăiță**, Președinte AGIR, la împlinirea vârstei de 95 de ani.

Tuturor acestora le dorim, încă o dată, o viață activă îndelungată în cadrul Diviziei de Istoria Tehnicii.

Nu trebuie să încheiem acest subiect fără să menționăm că la 15 septembrie s-au împlinit 90 de ani de la nașterea **prof. fiz. Ioan N. Radu (1935-2017)**, autor al celor mai importante monografii în domeniul istoriei astronauticii românești și a aeromodelismului din România.

Activitatea publicistică la nivelul Academiei Române

Revista Academica

În numărul 6-7 din luna iunie, rubrica *Cronica vieții academice* menționează evenimentul organizat de Secția de științe tehnice - Simpozionul comemorativ „*Anghel Saligny – 100 de ani de la moarte*” (17 iunie – Aula Academiei Române).

În numărul 8-9, corespunzător lunii septembrie, se așteaptă publicarea unor articole într-o rubrică dedicată împlinirii a *75 de ani de la dispariția lui Traian Vuia*, rubrică ocazionată de sesiunea ce a avut loc în Aula Academiei Române sub coordonarea gral-lt (ret) dr.ing. Dumitru-Dorin Prunariu, la care au participat și membri ai Diviziei de Istoria Tehnicii.

Corespunzător anului 2024, cu apariție ulterioară Raportului de bilanț DIT pe 2024, poate fi menționat articolul *Viața și opera academicianului Ioan Anton*, având drept autor pe acad. Dorel Banabic, apărut în numărul iulie-august.

Revista NOESIS

Pe parcursul anului 2025 nu au fost publicate numere din revista CRIFST ”NOESIS”.

Revista Studii și comunicări/DIS

Corespunzător anului 2025, revista CRIFST ”Studii și comunicări/DIS” nr. XVIII, ISSN 1844-9220, are înregistrate un număr de 3 lucrări, având ca autor pe dl. dr. ing. George Croitoru:

- *Aspecte istorice și tehnice privind perioada de început a introducerii betonului precomprimat în România,*
- *Un document inedit din activitatea primului laborator de chimie din cadrul Școlii Naționale de Poduri și Șosele din București, elaborat de Alfons Oscar Saligny.*

- 130 de ani de la nașterea profesorului Dimitrie A. Stan, un real exemplu de distincție și profesionalism.

Revista Historia Urbana, nr. XXXIII/2025, editată de *Comisia de Istorie a Orașelor din România* – Academia Română, la Editura Academiei Române (ISSN 1221-650X),

Dr. ing. **George Croitoru** a publicat lucrarea **”Construcții reprezentative din perioada de început a modernizării edilitare a orașului Giurgiu”**.

Participare la viața CRIFST

1. Arhiva CRIFST

În perioada supusă analizei, dl. col.(rez) Diaconu Alexe a participat la activitatea de arhivare a documentelor CRIFST adunate de-a lungul timpului și a susținut îndeaproape activitatea Secretarului Științific CRIFST.

2. Pagina web CRIFST

Având în vedere faptul că site-ul **crifst.ro** a intrat în linie dreaptă, fiind administrat foarte bine, atât sub forma aspectului cât și a timpului de răspuns la solicitările de completare a informației, a fost îmbunătățită promovarea activității Diviziei de Istoria Tehnicii în mediul online. Se va încerca a se introduce informații suplimentare privind modul de desfășurare a activităților și, de asemenea, se va încerca actualizarea în cazul evenimentelor anterioare.

Activități din planul de activitate, neîndeplinite

Din diverse motive, o serie de propuneri cuprinse în Planul de activități DIT pe anul 2025 nu au fost realizate.

1. Expoziție de ”Tehnică de calcul” – Luna mai – Froicu Romeo
Pe parcursul anului 2024 a fost organizată o expoziție de tehnică de calcul, pe parcursul unei zile, când s-a organizat o sesiune despre colecții și muzee tehnice. La sugestia D-lui Nicolae Noica, Directorul General al Bibliotecii Academiei Române, s-a introdus în plan această propunere prin care se dorea organizarea unei expoziții cu durata de circa 5 zile, găzduită de Sala de expoziție a Bibliotecii Academiei Române. Organizarea urma să se facă cu sprijinul câtorva membri DIT și a posesorului colecției, dl. ing. Froicu Romeo. Din păcate, din considerente bugetare, acest lucru nu a mai fost posibil.
2. ”... De-a lungul timpului. O istorie a ceasului”.
Intenția este de a se organiza o sesiune dedicată istoriei ceasului. A existat un accept de principiu al unui mic muzeu al ceasului, din Zurich. La momentul redactării Raportului nu s-a reușit încă organizarea unui grup de interes care să facă prezentările (ex: Muzeul ceasului din Ploiești; Fabrica de ceasuri de la Arad; Fabrica de ceasuri din București – Mecanică Fină).
3. ”Lansare de carte Istoria tehnologiilor poștale”.
Termenul propus inițial, de 9 octombrie, va necesita o reprogramare pentru finalul lunii noiembrie.

Comparativ cu anii anteriori, în acest an se constată o implicare semnificativ crescută a membrilor Academiei Române (cu deosebire a membrilor Secției de Științe Tehnice) în activitățile de promovare pe linie de istoria tehnicii.

Se va încerca a răspunde cât mai prompt la cerințele formulate de Academia Română, prin intermediul structurii academice, atât pe linie științifică specifică (istoria tehnicii) cât și pe linie organizatorică.

Analizând pe ansamblu activitatea desfășurată pe linie de istoria tehnicii, cu contribuția determinantă a Secției de Științe Tehnice, putem aprecia că rezultatele se situează la un nivel ridicat. Opt dintre evenimente s-au desfășurat cu respectarea obiectivelor specifice Diviziei de Istoria Tehnicii, sub coordonarea directă a unor membri ai Academiei Române, în principal membri ai Secției de Științe Tehnice: acad. Dan Dubină, acad. Mihail-Viorel Bădescu, prof. Tudor Sireteanu – membru corespondent al Academiei Române, prof. univ. dr. ing. Florin-Teodor Tănăsescu – membru de onoare al Academiei Române, ing. Nicolae Noica – membru de onoare al Academiei Române, g-ral lt. (ret) dr. ing. Dumitru-Dorin Prunariu – membru de onoare al Academiei Române, prof. dr. Dan Timotin – membru corespondent al Academiei Române la Secția de Științe Matematice.

Au fost desfășurate activități în plan extern, multe desfășurate în responsabilitate proprie (în special dr ing. George Croitoru).

În acest an a crescut nivelul de promovare publică prin intermediul paginii web, în schimb nu a fost exploatată oportunitatea de a utiliza paginile revistei NOESIS.

În decembrie 2024 nu au fost făcute propuneri de a se acorda Premiul Petre Sergescu (de Istoria științelor și tehnicii) unor lucrări de istoria tehnicii.

În acest an Divizia de Istoria Tehnicii și-a adăugat un nou colaborator, o persoană cu o bogată activitate desfășurată anterior înscrierii în DIT, absolvent al Cursului de Inițiere în Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii, dar pe ansamblu numărul de membri s-a redus, fiind necesar să se depună eforturi de a promova noi specialiști tineri.

Redactat:
Col.(ret) ing. Dănuț Puiu Șerban
Vicepreședinte DIT-CRIFST